

Sygn. akt II AKa 254/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodnicząca:	SSA Izabela Dercz (spr.)
Sędziowie:	SA Krzysztof Eichstaedt SO del. Sławomir Lerman
Protokolant:	st. sekr. sądowy Kamila Jarosińska

przy udziale H. T., Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014 r.

sprawy **A. L.**

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 31 lipca 2013 r., sygn. akt III K 34/13

na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk, art. 438 pkt 3 kpk

1. uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. Ł. – Kancelaria Adwokacka w Ł. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem wynagrodzenia za obronę udzieloną oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt II AKa 254/13

UZASADNIENIE

A. L. oskarżony został o to, że w nocy z 7 na 8 października 2012r w R., podczas libacji alkoholowej w mieszkaniu przy ul. (...) działając w zamiarze pozbawienia życia A. K. (1), zadał jej wielokrotne ciosy nożem w okolice brzucha i tułowia, w wyniku czego pokrzywdzona doznała obrażeń ciała w postaci mnogich ran klutych w okolicy lewego łuku żebrowego i prawego nadbrzusza drążące do jamy otrzewnej z uszkodzeniem czwartego segmentu wątroby i krwawieniem tętniczym do jamy otrzewnej, co wywołało chorobę realnie zagrażającą życiu, tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 156 § 1 pkt. 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Wyrokiem z dnia 31 lipca 2013r Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim uznał A. L. za winnego tego, że w nocy z 7 na 8 października 2012r w R., w mieszkaniu przy ul. (...) zadał pokrzywdzonej A. K. (1) sześciokrotne ciosy nożem, na skutek czego doznała ona m. in. rany klutej nadbrzusza prawego drażącej do jamy otrzewnowej z uszkodzeniem wątroby i krwawieniem tętnicznym oraz powierzchownych ran klutych okolicy lewego przedramienia i lewego pośladka, a w konsekwencji spowodował u pokrzywdzonej chorobę realnie zagrażającą życiu, to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 156 § 1 pkt. 2 kk i za to wymierzył mu karę 7 lat pozbawienia wolności. Nadto wyrokiem tym Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim orzekł o wynagrodzeniu na rzecz obrońcy z urzędu, oraz o kosztach sądowych, zwalniając oskarżonego od ich ponoszenia.

Od wyroku tego apelację wniósł prokurator zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, że oskarżony A. L. zadając pokrzywdzonej A. K. (1) mnogie ciosy nożem kuchennym, z tego jeden w okolice brzucha, przewidywał się i godził jedynie na spowodowanie u pokrzywdzonej ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podczas gdy opierając się na obiektywnej, wnikliwej, logicznej i racjonalnej analizie całokształtu przeprowadzonych przed sądem dowodów i będących ich wynikiem ustaleń okoliczności działania oskarżonego, w postaci ilości, ukierunkowania, siły zadanych ciosów, godzących co najmniej w dwóch przypadkach w części ciała takie jak jama brzuszna i klatka piersiowa, zawierające podstawowe organy układu oddechowego, krwionośnego i pokarmowego, z uwzględnieniem rodzaju użytego narzędzia – noża o długości ostrza 12,5 cm – należy wysnuć jednoznaczny i w pełni uprawniony wniosek, że oskarżony co najmniej przewidywał, że skutkiem jego działania będzie śmierć A. K. (1) i godził się z możliwością zaistnienia takiego skutku w odniesieniu do pokrzywdzonej, która pozostała przy życiu tylko i wyłącznie dzięki udzieleniu jej niezwłocznej i skutecznej pomocy lekarskiej.

Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelację oskarżyciela publicznego należało uwzględnić.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, analiza pisemnych motywów zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, iż dokonując oceny dowodów w niniejszej sprawie z punktu widzenia poczynienia ustaleń faktycznych w kwestii zamiaru, z jakim działał oskarżony A. L. zadając ciosy nożem pokrzywdzonej – sąd okręgowy nie dochował reguł prawidłowej oceny dowodów zakreślonych normami prawa karnego procesowego. Z prawidłowo ustalonych faktów dotyczących samego przebiegu zdarzenia wysnuł wnioski mające charakter po części dowolny, nadto, pominął szereg okoliczności mających znaczenia dla ustaleń w przedmiocie zamiaru towarzyszącego działaniu oskarżonego. Skarżący winien w związku z tym rozważyć sformułowanie w petitum apelacji stosownych zarzutów dotyczących obrazy prawa procesowego, bowiem zarzut błędu w ustaleniach faktycznych w przypadku niniejszym wywodził się z błędnej oceny materiału dowodowego w zakresie zamiaru, z jakim działał oskarżony. Wobec tego jednak, że odniesienie do nieprawidłowej oceny dowodów można odnaleźć w uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego, to zważywszy na całokształt apelacji, okazała się ona zasadną.

Jak wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, uznając, iż zamiarem oskarżonego nie było pozbawienie życia A. K. (1), sąd okręgowy argumentował następująco:

- spośród sześciu ran będących skutkiem zadawanych przez oskarżonego ciosów nożem, tylko jedna miała poważny charakter i została zadana z dość dużą siłą, a pozostałe były powierzchowne i zadano je z niezbyt dużą siłą,
- umiejscowienie ran na ciele pokrzywdzonej świadczyło o tym, że ciosy były zadawane w sposób przypadkowy,

- oskarżony miał możliwość zadania ciosu w okolice „bardziej narażone na skutek śmiertelny, np. w szyję, w serce” i mógłby użyć siły większej, a także miałby możliwość pozbawienia życia pokrzywdzonej już w trakcie wcześniejszych zdarzeń, w których używał wobec niej przemocy, gdyby taki zamiar przyświecał jego zachowaniom,

- oskarżony miałby możliwość zrealizowania zamiaru pozbawienia życia pokrzywdzonej, z uwagi na dysproporcje postury między nim a pokrzywdzoną, gdyby towarzyszył mu taki zamiar.

Powyższe ustalenia, jak również wnioski i oceny są błędne i jako, że poczynione zostały z pominięciem całokształtu okoliczności przebiegu zdarzenia oraz wbrew zasadom logicznego myślenia i życiowego doświadczenia - znamionuje je dowolność.

Ustalenie, iż ciosy zadawane przez oskarżonego A. K. (1) podczas zdarzenia z nocy z 7 na 8 października 2012r miały przypadkowy charakter, dokonane zostało z pominięciem istotnych okoliczności przebiegu wydarzeń i oparto je jedynie na analizie rozmieszczenia ran na ciele pokrzywdzonej. Sąd I instancji nie uwzględnił natomiast tego, iż przedmiotowe zdarzenie rozgrywało się w sposób dynamiczny, a z pewnością nie sposób przyjmować, że pozycja ciała A. K. (1) po ugodzeniu jej nożem w brzuch stanowiącego pierwszy cios - pozostała statyczna. Pokrzywdzona bez wątplenia wykonywała określone ruchy ciała, by chronić się przed kolejnymi ciosami, a także podjęła ucieczkę. Umieszczenie ran na jej ciele, jeśli zachować zasady logicznego myślenia i życiowego doświadczenia, musiało więc być związane z tymi działaniami zmierzającymi do uniknięcia następnych ciosów, nie zaś z samym w sobie chaotycznym ukierunkowaniem ciosów przez oskarżonego. Te same względy należało brać pod uwagę oceniając charakter powstałych ran, w tym ich głębokość, czy wielkość, a zatem i siłę, jakiej użyto do ich zadania. Nie bez znaczenia dla tej kwestii pozostawał również stan nietrzeźwości oskarżonego i pokrzywdzonej, co podnosi w apelacji oskarżyciel. Natomiast w kategorii zupełnej dowolności traktować trzeba argumenty prezentowane przez sąd okręgowy w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku mające świadczyć o braku zamiaru pozbawienia życia pokrzywdzonej, według których, gdyby oskarżony przejawiał taki zamiar, to mógłby zrealizować go w trakcie wcześniejszych zdarzeń polegających na używaniu przemocy wobec pokrzywdzonej.

Nie przesadzając o treści ostatecznego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, rozpoznając sprawę ponownie, sąd okręgowy dokona ustaleń w zakresie sfery motywacyjnej zachowania oskarżonego A. L. z uwzględnieniem powyższych uwag oraz z uwzględnieniem całokształtu okoliczności przebiegu zdarzenia. Poza rozważaniami sądu, oprócz dostrzeżonych już faktów takich, jak:

- rodzaj użytego do zadawania ciosów narzędzia stanowiącego nóż o znacznej długości ostrza,

- zadanie pierwszej w kolejności rany z dość dużą siłą, o znacznej głębokości, skutkującej realnym zagrożeniem życia pokrzywdzonej i realną możliwością wystąpienia skutku śmiertelnego bez udzielenia szybkiej pomocy lekarskiej,

- rany godzącej w jamę brzuszną, a więc w miejsce, gdzie znajdują się narządy ważne dla życia człowieka,

- okoliczności, w jakich doszło do ataku wobec pokrzywdzonej, związanych z agresją oskarżonego, zdenerwowaniem z powodu zapowiadanego rozstania,

nie mogą pozostać okoliczności wskazywane przez prokuratora w treści zarzutu i uzasadnieniu apelacji, takie w szczególności, jak:

- fakt, że oskarżony zadał pokrzywdzonej łącznie sześć ciosów nożem, a zatem kilkakrotnie ponawiał atak i nie zaprzestał go,

- fakt, że większość z nich (cztery z tych ciosów), koncentrowała się na okolicach, w których usytuowane są ważne dla życia człowieka narządy, tj. okolicy brzucha i na przedniej lub tylnej powierzchni klatki piersiowej,

- fakt, że oskarżony w ogóle nie zaprzestał ataku wobec pokrzywdzonej, goniąc ją gdy podjęła ucieczkę, aż do chwili udzielenia jej schronienia i uniemożliwienia kontynuowania mu ataku przez jej matkę A. K. (2).

Do ewentualnego rozważenia przez sąd ponownie rozpoznający sprawę przy ustalaniu mechanizmu spowodowania ran (poza raną jamy brzusznej) stwierdzonych u pokrzywdzonej, pozostanie kwestia posiłkowania się w określonym zakresie uzupełniającą opinią biegłego lekarza.

Mając na uwadze powyższą argumentację i uznając, że poczynione dotychczas przez sąd okręgowy ustalenia w części dotyczącej zamiaru towarzyszącego zachowaniu oskarżonego A. L. podczas zdarzenia, dokonane zostały z pominięciem istotnych w tej mierze okoliczności, jak też i w sposób dowolny, zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. Sąd Apelacyjny orzekł w oparciu o art. 437 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt. 3 kpk. O wynagrodzeniu za obronę sprawowaną z urzędu sąd odwoławczy orzekł na podstawie § 14 pkt. 2 ppkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1348 z późn. zm).